

Nota Dierenwelzijn Bergen

2015-2020

25 september 2015

Inhoud

H1 Inleiding	3
1.1 Dierenwelzijnsbeleid	3
1.2 Wat is dierenwelzijn?	3
1.3 Samenvatting	4
H2 Wettelijk kader	5
2.1 Taken gemeente	5
2.2 Overige relevante wet- en regelgeving.....	6
H3 Beleidsregels.....	8
3.1 Inleiding.....	8
3.2 Dierenopvang.....	8
3.3 Evenementen met dieren	9
3.4 Dierweiden.....	10
3.5 Jacht en visserij	11
3.6 Soortgerichte maatregelen	11
3.7 Voorlichting.....	13
H3 Uitwerking	14

H1 Inleiding

“De betrouwbaarste maatstaf voor de beschaving bij een volk en een mens is, hoe zij de dieren beschouwen en behandelen.”

Berthold Auerbach, Duits-Joods schrijver en dichter 1812-1882

1.1 Dierenwelzijnsbeleid

In 2012 heeft de gemeenteraad van Bergen een motie aangenomen van VVD en Gemeentebelangen waarin het college wordt gevraagd dierenwelzijnsbeleid op te stellen.

In de aanloop van deze Nota Dierenwelzijn Bergen is een werkconferentie dierenwelzijn georganiseerd, waarvoor organisaties op het gebied van dierenwelzijn, natuur en visserij waren uitgenodigd. Op de conferentie werden ideeën uitgewisseld over het dierenwelzijn en werd een toekomstbeeld geschetst van een optimaal dierenwelzijnsbeleid. Met de input uit de werkconferentie is vervolgens deze nota opgesteld.

1.2 Wat is dierenwelzijn?

In de Nota Dierenwelzijn uit 2007 van het toenmalige Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is het begrip dierenwelzijn beschreven:

“In de loop van de tijd zijn er verschillende definities van dierenwelzijn geformuleerd aan de hand van nieuwe wetenschappelijke kennis en inzichten. Deze definities onderscheiden zich vooral in het accent dat wordt gelegd, maar hebben alle het dier als vertrekpunt. Eén eenduidige wetenschappelijke definitie bestaat er niet en in alle definities ontbreekt het aan harde criteria die bepalen wanneer sprake is van een goed dierenwelzijn. Criteria die wel nodig zijn als over de afzonderlijke welzijnsaspecten wordt gediscussieerd. Belangrijke en internationaal gedragen criteria als parameters voor een goed dierenwelzijn zijn de vijf vrijheden zoals geformuleerd door Brambell (1965).

- Dieren zijn gevrijwaard van honger, dorst of onjuiste voeding.
- Dieren zijn gevrijwaard van thermale en fysieke ongerief.
- Dieren zijn gevrijwaard van pijn, verwonding of ziekten.
- Dieren zijn gevrijwaard van angst en chronische stress.
- Dieren zijn vrij om een natuurlijk soortgeen gedragsspatroon te kunnen hebben.

Deze criteria en voorwaarden bieden belangrijke handvatten in het oordeel over dierenwelzijn. Het betekent overigens niet dat wanneer een dier een keer pijn heeft of een ziekte onder de leden, er meteen sprake is van een slecht dierenwelzijn. Het zijn negatieve ervaringen en prikkels waar ook dieren in de natuur niet altijd van gevrijwaard zijn. Het gaat in deze steeds om de frequentie, de duur en de intensiteit als gevolg van het menselijk ingrijpen en handelen. Zo is stress bij het inladen van dieren voor een transport naar het slachthuis onvermijdelijk. Mits dit inladen zorgvuldig gebeurt en de tijdelijke stress tot een minimum wordt beperkt, is hier geen sprake van een slecht dierenwelzijn. Dit is anders wanneer dieren chronisch stress ervaren omdat het ze ontbreekt aan een normaal dag- en nachtritme. In dat geval kan met recht gesteld worden dat hier het dierenwelzijn niet goed geborgd is.”

Dierenwelzijn betreft de kwaliteit van het leven van het dier, waarbij de houder van het dier de ‘vijf vrijheden’ respecteert en daarmee de grenzen van het aanpassingsvermogen van het dier niet overschrijdt.

In de Wet Dieren, sinds 2014 van kracht, is opgenomen dat de intrinsieke waarde van het dier wordt erkend:

“Onder erkenning van de intrinsieke waarde als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan erkenning van de eigen waarde van dieren, zijnde wezens met gevoel. Bij het stellen van regels bij of krachtens deze wet, en het nemen van op die regels gebaseerde besluiten, wordt ten volle rekening gehouden met de gevolgen die deze regels of besluiten hebben voor deze intrinsieke waarde van het dier, onverminderd andere gerechtvaardigde belangen. Daarbij wordt er in elk geval in voorzien dat de inbreuk op de integriteit of het welzijn van dieren, verder dan redelijkerwijs noodzakelijk, wordt voorkomen en dat de zorg die de dieren redelijkerwijs behoeven is verzekerd.”

1.3 Samenvatting

In de nota wordt ingegaan op dierenwelzijnsaspecten waar de gemeente een verantwoordelijkheid in heeft. Zo heeft de gemeente wettelijke taken op het gebied van opvang en verzorging van zwerfdieren. De gemeente heeft bij het afhandelen van omgevingsvergunningen te maken met de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet. Verder beheert de gemeente enkele dierenweides en worden er op zeer beperkte schaal jachtrechten verpacht. De nota beschrijft de huidige situatie en biedt beleidsregels voor de toekomst.

De gemeente conformeert zich aan de vijf criteria voor een goed dierenwelzijn, zoals die hierboven zijn weergegeven. Deze vormen de basis voor het handelen van de gemeente. Op basis hiervan is een elftal beleidspunten geformuleerd, waarmee de gemeente haar dierenwelzijnbeleid vorm wil geven.

De eerste beleidspunten betreft de invulling van de wettelijke taken die de gemeente heeft op het gebied van dierenwelzijn, zoals de opvang van zwerfdieren. Zo wil de gemeente de taken op het vlak van dierenwelzijn adequaat uitvoeren. Hierbij wordt samengewerkt met de regiogemeenten. Daarbij wordt een kostendekkend tarief betaald. Naast de opvang van huisdieren blijft de gemeente ook de opvang van wilde vogels ondersteunen.

Verder willen we het gebruik van wilde dieren in circussen ontmoedigen. Dit geldt eveneens voor het gebruik van roofvogels bij evenementen. De gemeente is verder geen voorstander van plezierjacht en staandwantvisserij.

Het nemen van soortgerichte maatregelen, zoals aanleg van paddentunnels, of maatregelen ten behoeve van bijen wordt gestimuleerd.

Verder worden de consequenties van de keuze voor het werken met een gedragscode Flora- en faunawet onderzocht en gaan we onze bewoners actief informeren over dierenwelzijnszaken.

H2 Wettelijk kader

2.1 Taken gemeente

Welke taken heeft de gemeente wanneer het gaat om dierenwelzijn? De Rijksoverheid heeft in verschillende wetten de rol van de gemeente vastgelegd:

- Het Burgerlijk Wetboek geeft aan welke taken de gemeente heeft bij de opvang van huisdieren;
- De Wet Dieren beschrijft de zorgplicht voor dieren in nood (vervoer) en geeft regels voor destructie.
- De Flora- en Faunawet tenslotte gaat in op de bescherming van wilde dieren.

1. Opvangplicht

Dieren die in de gemeente gevonden worden, vallen volgens het Burgerlijk Wetboek (boek 5 art.8 lid 3) onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De opvangplicht van de gemeente is niet beperkt tot honden en katten. Het gaat om alle gevonden huisdieren, of ze nu wel of geen eigenaar hebben (gehad).

De gemeente is verplicht een gevonden dier minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen. Gedurende deze periode kan een eigenaar een dier weer ophalen. Als het dier niet wordt opgehaald, kan de gemeente een nieuwe eigenaar zoeken. In de praktijk blijft het dier in de dierenopvang en gaat de betreffende dierenopvangorganisatie op zoek naar een nieuwe plek.

Burgerlijk Wetboek, boek 5, artikel 8 lid 3: *“Indien de gevonden zaak een dier is, is de burgemeester na verloop van twee weken, nadat het dier door de gemeente in bewaring is genomen, bevoegd het zo mogelijk tegen betaling van een koopprijs, en anders om niet, aan een derde in eigendom over te dragen. Mocht ook dit laatste zijn uitgesloten, dan is de burgemeester bevoegd het dier te doen afmaken. De termijn van twee weken behoeft niet te worden in acht genomen, indien het dier slechts met onevenredig hoge kosten gedurende dat tijdvak kan worden bewaard, of afmaking om geneeskundige redenen vereist is.”*

2. Vervoer

In de Wet Dieren is een algemene zorgplicht voor dieren in nood opgenomen (artikel 1.4). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen verplicht is om aan gewonde dieren of dieren in nood hulp te bieden als dat redelijkerwijs mogelijk en zinvol is. In de praktijk wordt hiervoor vaak de Dierenambulance ingeschakeld. In artikel 3.5 van de Wet Dieren worden de regels weergegeven voor destructie van kadavers

In Bergen zijn regels over destructie van gezelschapdieren opgenomen in de APV.

3. Zorgplicht wilde dieren

De Flora- en faunawet biedt samen met de Natuurbeschermingswet 1998 het belangrijkste kader voor de bescherming van in het wild levende dieren.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen: artikel 2, lid 1: *“Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.”* artikel 2, lid 2: *“De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen*

worden voorkomen, deze zo veel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.” De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De handhaving wordt verricht door de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA).

2.2 Overige relevante wet- en regelgeving

Sportvisserij

In de Visserijwet zijn onder andere regels opgenomen voor de sportvisserij. Om te mogen vissen in een binnenwater is altijd toestemming nodig van de eigenaar van dat water. Met de Vispas mag men met twee hengels vissen in alle wateren die zijn ingebracht in de landelijke Lijst van Viswateren. Op zee en in de kustwateren mag zonder een visvergunning worden gevestigd met een hengel. Er zijn enkele Deltawateren waarvoor wel een ZeeVISpas nodig is. Naast de ZeeVISpas zijn er drie verschillende type VISpassen voor sportvissers: een VISpas, een JeugdVISpas, een ZeeVISpas en een Kleine VISpas. De Kleine VISpas is bedoeld voor sportvissers die geen lid zijn van een hengelsportvereniging. Met deze pas mag met één hengel en een beperkt aantal aassoorten in een beperkt aantal wateren worden gevestigd. Sportvissen mag het hele jaar. Wel bestaan er gesloten tijden voor bepaalde vissoorten zoals paling. Dit betekent echter niet dat vissen in zee vergunningsplichtig is.

De gemeente kan geen nadere regels stellen ten aanzien van hengelen. Wel kan de gemeente bij het afgeven van een vergunning voor een visevenement aan deze vergunning voorwaarden verbinden of deze vergunning weigeren. Als de gemeente eigenaar is van water en/of oevers kan zij het hengelen in dat water verbieden of onder bepaalde voorwaarden toestaan. Wanneer water door de gemeente wordt verpacht, dan kan de gemeente ook bepaalde voorwaarden opnemen.

Staadswantvisserij

Voor onze gemeente is de regelgeving omtrent het staadswantvissen relevant. Over het algemeen wordt met staadswantvisserij de visserij met staande netten bedoeld. De visserij met staande netten berust op het principe dat vissen gevangen worden, doordat zij zelf in het net verstrikt raken. De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) heeft op 27 juni 2012 een Regeling vastgesteld ten behoeve van het toestaan van recreatief gebruik van staadswant. Deze regeling is in werking getreden op 7 juli 2012 en houdt voor onze kust een verbod in op het recreatief staadswantvissen. In de APV van Bergen is opgenomen dat het niet meer toegestaan is om recreatief met staadswant te vissen in de Noordzee. Beroepsvissers mogen nog wel vissen met staadswant. Er worden jaarlijks elf strandpassen verstrekt door de gemeente aan beroepsvissers. Deze vissers staan ingeschreven in het visserijregister van het Ministerie van EL&I.

Natuurwetgeving

De Flora- en Faunawet schrijft voor dat wanneer een gemeente ruimtelijke plannen ontwikkelt, vooraf wordt onderzocht of er beschermde soorten voorkomen die nadelige effecten ondervinden. Onder de WABO zijn aanvragers van een vergunning verplicht om het bevoegd gezag te informeren wanneer er beschermde soorten aanwezig zijn rond een te slopen gebouw of bij het kappen van een boom. Het ministerie van EL&I heeft lijsten met beschermde soorten.

Naast bescherming bij ruimtelijke ingrepen is in de Flora- en Faunawet tevens de wetgeving met betrekking tot jacht en schadebestrijding opgenomen. Hiervoor is de provincie bevoegd gezag. De gemeente heeft alleen wat te zeggen over jacht wanneer het over jacht op de eigen percelen gaat.

Crisisplan

Bij calamiteiten heeft de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord de coördinatie waar het gaat om de opvang van dieren. Er zijn geen afspraken gesloten met organisaties over opvang bij calamiteiten. Er wordt gehandeld naar het moment. Zo zijn tijdens de duinbranden in 2011 agrariërs verzocht om ruimte beschikbaar te stellen voor paarden die tijdelijk gehuisvest moesten worden.

APV

In de APV van de gemeente Bergen is een aantal artikelen opgenomen waarin iets over dieren wordt gezegd. In de meeste gevallen betreft dit echter geen zaken die met dierenwelzijn te maken hebben, maar gaat het over de hinder die het houden van dieren kan veroorzaken.

Handhaving

Bij vermoedens van verstoord dierenwelzijn kunnen burgers een melding plaatsen bij 144. Deze meldkamer bepaalt aan de hand van de verkregen informatie welke instantie de melding zal oppakken. Dit kan zijn de Dierenpolitie (strafrecht), de landelijke inspectiedienst van de Dierenbescherming (bestuursrecht), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (bedrijfsmatig en landbouwhuisdieren), of de regionale afdeling van de Dierenbescherming (preventie).

H3 Beleidsregels

3.1 Inleiding

Bergen is een bijzondere gemeente met veel natuur, uitgestrekte weidegebieden met veehouderij en huisdierrijke dorpen. Naast vanzelfsprekende aandacht en zorg voor de omgeving speelt Flora en Fauna een grote rol binnen de gemeente en in de regio. Dit bleek onder andere tijdens de werkconferentie dierenwelzijn, die in 2013 in de aanloop naar deze nota is georganiseerd. Mensen voelen zich betrokken bij het welzijn van dieren en vinden het belangrijk dat dierenwelzijnszaken helder en duidelijk zijn verankerd binnen de gemeente.

3.2 Dierenopvang

Een belangrijke wettelijke taak van de gemeente is de opvang en verzorging van zwerfdieren. Het gaat hierbij om de eerste veertien dagen, waarbij het zwerfdier nog eigendom is van de eigenaar en de periode hierna, wanneer de eigenaar van een zwerfdier niet wordt gevonden. Na 14 dagen mag de gemeente een nieuwe eigenaar aanwijzen.

De gemeente voert haar wettelijke taken op het vlak van dierenwelzijn adequaat uit.

Opvang zwerfdieren

Het Dierentehuis Alkmaar (onderdeel van de Dierenbescherming), voert een belangrijk deel uit van de wettelijke taken van de gemeente op het gebied van dierenopvang. Het dierentehuis heeft met een capaciteit van 90 katten en 28 honden een regionale functie. De huisvesting aan de Bergerweg is sterk verouderd en voldoet niet meer aan de wettelijke normen.

Opvang van konijnen en knaagdieren wordt verzorgd door de Knaagdierenopvang in Heiloo (eveneens onderdeel van de Dierenbescherming).

Egels worden veelal naar de egelopvang Dikke Prik in Warmenhuizen gebracht.

Vogelopvang

Bergen heeft een 21 kilometerlange kustlijn en een uitgestrekt buitengebied met veel natuur. Geregeld worden er wilde vogels gevonden die niet meer op eigen kracht vooruit kunnen. Een deel van deze vogels belandde tot voor kort in de Vogelopvang van Stichting de Strandloper die een opvanglocatie had in Heerhugowaard. Helaas is de Stichting in 2014 gestopt met haar activiteiten. De Strandloper ving jaarlijks ca. 2.800 vogels op. Er werden onder andere zeevogels opgevangen die aan aanraking zijn gekomen met olie. Vogels uit de regio Alkmaar worden nu opgevangen in het vogelopvangcentrum Zaanstreek.

Dierenambulance

Met de Stichting Dierenambulance Noord-Kennemerland is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor het ophalen, vervoeren, bewaren, afgeven en identificeren van gewonde honden en katten en andere huisdieren.

Verder verzorgt de Dierenambulance het vervoer van dode dieren. De dode dieren die worden gevonden, worden twee weken in een koelcel bewaard. Op deze manier kan een eigenaar een verloren huisdier nog identificeren. Wanneer er na twee weken geen eigenaar is gevonden, ziet de Dierenambulance erop toe dat de dode dieren afgevoerd worden naar de destructie. Naast dode huisdieren gaat het ook om kadavers van wilde dieren die bijvoorbeeld aangereden zijn, of die zijn overleden aan botulisme.

Financieel overzicht dierenopvang

In 2013 zijn door de gemeente Bergen de volgende subsidies toegekend in verband met dierenopvang:

- Stichting Dierentehuis Alkmaar (Dierenbescherming)	: € 10.935,-
- Stichting Dierenambulance	: € 4.535,-
- Stichting Knaagdierencentrum Heiloo (Dierenbescherming)	: € 2.554,-
- Stichting Vogelopvang de Strandloper	: € 5.000,-
Totaal:	€ 23.024,-

Eind 2014 zijn nieuwe afspraken gemaakt met de Dierenbescherming (Dierentehuis en knaagdierenopvang). Zo is er in PORA-verband een Dienstverleningsovereenkomst afgesloten. Een dienstverleningsovereenkomst met de Dierenambulance is in september 2015 afgesloten en een overeenkomst met de vogelopvang is in voorbereiding. De opvangwerkzaamheden, die een wettelijke taak zijn van de gemeente, komen hiermee uit de subsidiesfeer.

Dierenopvang in de toekomst

Opvang en verzorging van zwerfdieren blijft uitbesteed aan een gespecialiseerde organisatie, zoals een dierentehuis van de Dierenbescherming. De gemeente Bergen wil bij uitvoering van dierenopvangtaken blijven samenwerken met de gemeenten in de regio.

Bij uitvoering van dierenopvangtaken wordt samengewerkt met de regiogemeenten.

De gezamenlijke inspanning moet er op gericht zijn tot een eenduidig, kostendekkend tarief te komen voor de opvangtaken. Het streven is voor alle opvangtaken met één partij een contract af te sluiten.

De gemeente betaalt een kostendekkend tarief bij uitbesteding van de wettelijk verplichte dierenopvangtaken.

Aangezien Bergen een kustgemeente is met veel natuurgebied, worden er regelmatig vogels gevonden die niet meer op eigen kracht verder kunnen. We willen de opvang van hulpbehoevende vogels daarom blijven ondersteunen.

In aanvulling op haar wettelijke taken blijft de gemeente de opvang van vogels ondersteunen.

Met het verdwijnen van de vogelopvang de Strandloper wordt gezocht naar een nieuwe oplossing voor de opvang van vogels.

3.3 Evenementen met dieren

Bij het inzetten van dieren voor vermaaksdoeleinden kan geen sprake zijn van dierenmishandeling. Ook wanneer er geen sprake is van dierenmishandeling kan een evenement onderdelen bevatten waarin op een ruwe of weinig respectvolle wijze met de betrokken dieren wordt omgegaan. Jaarlijks geven enkele circussen een voorstelling in de gemeente. Het is niet bekend hoeveel van deze circussen acts hebben met (wilde) dieren. De Gemeente Bergen is van

mening dat wilde dieren niet thuis horen in een circus of voorstelling. Inmiddels is een landelijk verbod op het gebruik van wilde dieren in circussen ingegaan.

Circussen met wilde dieren zijn niet meer welkom in de gemeente.

Naast circussen vinden er regelmatig evenementen plaats waarbij wilde dieren worden gebruikt. Zo zijn er op braderieën en zomermarkten soms roofvogelhouders te vinden die hun dieren tentoonstellen. Roofvogels horen thuis in de vrije natuur. In gevangenschap kunnen de vogels hun natuurlijk gedrag niet vertonen. Ze krijgen nauwelijks de kans om te vliegen, mogen niet op een prooi jagen en hebben niet de mogelijkheid om in vrijheid een partner te zoeken en nest met jongen groot te brengen. Tijdens shows moeten de dieren kunstjes doen in een onnatuurlijke omgeving te midden van een mensenmassa. Dit alles is tegengesteld aan hun natuurlijk gedrag. Een gemeente kan het gebruik van roofvogels tijdens evenementen van derden niet verbieden, wel ontmoedigen.

De gemeente wil het gebruik van roofvogels tijdens evenementen ontmoedigen en staat het gebruik van roofvogels tijdens eigen evenementen niet toe.

3.4 Dierweiden

In de gemeente bevinden zich twee dierweiden. Zo bevindt zich in Bergen een hertenkamp (Van Reenenpark). De gemeente heeft het hertenkamp in 1914 geschonken gekregen met de voorwaarde dat het als hertenkamp in stand moet worden gehouden.

In het Parnassiapark bevindt zich een tweede gemeentelijke dierenweide. Hier worden enkele geiten en schapen gehouden. In het verleden liepen hier ook lama's. Verder is in het Parnassiapark een volière aanwezig. Bij de aankoop van het Parnassiapark is in de aankoopakte opgenomen dat het park als park in stand moet blijven. Aangezien de dierenweide pas later is gerealiseerd, is over instandhouding van deze dierenweide niets opgenomen in de aankoopakte.

Fig.1 Dierenweide in het Parnassiapark

Het hertenkamp in Bergen en de dierenweide en volière in het Parnassiapark worden door de gemeente beheerd, waarbij de verzorging in het Parnassiapark is uitbesteed aan een werkploeg van de zorginstelling Scorlewald. De jaarlijkse kosten voor de instandhouding van het hertenkamp en de

dierenweide in het Parnassiapark bedragen jaarlijks ca. €40.000,- (dit is exclusief arbeidskosten eigen personeel).

3.5 Jacht en visserij

Jacht op gemeentelijke gronden

Het doden van de dieren (plezierjacht) past niet in de uitgangspunten van een dierenwelzijn waarin we dieren niet blootstellen aan pijn, verwonding en stress. De gemeente heeft nog enkele gronden in bezit waarop wordt gejaagd. Het betreft het sportcomplex van Zeevogels. Er wordt gejaagd op dieren als haas en houtduif. De dieren waarop gejaagd wordt brengen hoegenaamd geen schade toe aan de betreffende percelen, zodat het achterwege laten van de jacht verder geen consequenties heeft. De gemeente wil de plezierjacht (ook wel benuttingsjacht genoemd) binnen haar grondgebied ontmoedigen en laat bestaande jachtrechten op haar gronden aflopen, zonder ze te verlengen.

De gemeente wil de plezierjacht ontmoedigen. De jacht op de eigen gronden van de gemeente wordt beëindigd.

Visserij

Tot voor enkele jaren verpachtte de gemeente viswater rondom de slotruïne in Egmond aan den Hoef aan een visvereniging. Hieraan is inmiddels een eind gekomen en wordt er geen viswater meer verpacht.

Er wordt voor onze kust door enkele beroepsvisserij met staandwant op met name zeebaars gevestigd. De staandwantvisserij is een vismethode waarbij wordt gevestigd met kieuwnetten. Vissen blijven met hun kieuwen in het net hangen en sterven een langzame, onprettige dood. Deze vismethode past niet in de uitgangspunten van een dierenwelzijn waar we dieren niet bloot stellen aan pijn en verwondingen (zie inleiding). Het gebruik van vaste vistuigen kan voor andere vormen van recreatief gebruik (zwemmen, actieve watersportbeoefening zoals golfsurfen) tot onveilige situaties leiden. Recreatief staandwant vissen in de kustzone voor Bergen is sinds 2012 door het Ministerie verboden. Beroepsmatig vissen met staand want wordt door het Rijk nog wel toegestaan. De gemeente heeft hier geen zeggenschap over.

Recreatief staandwant vissen is al verboden. Staandwantvisserij als vismethode wordt afgekeurd.

3.6 Soortgerichte maatregelen

Voorzieningen paddentrek

Ieder voorjaar vindt er een massale trek plaats van padden, kikkers en salamanders vanuit de duinen naar het poldergebied. De amfibieën planten zich in de polderwateren voort. Tijdens de trek worden wegen in de binnenduintrand overgestoken, waarbij veel dieren slachtoffer worden van het drukke verkeer. Op de belangrijkste oversteeklocaties zijn inmiddels paddentunnels en geleidewanden aangebracht, zodat dieren ongestoord de weg kunnen passeren. Er zijn nog steeds locaties waar veel dieren worden dood gereden. Hier zijn maatregelen gewenst.

Soortgerichte maatregelen worden gestimuleerd. Hierbij ligt de focus op het bijvriendelijker maken van de gemeente en het nemen van maatregelen om barrières tijdens de amfibieëntrek in de binnenduintrand weg te nemen .

Fig. 2 Opening amfibietunnel onder de Duinweg

IJsvogelwanden

In de gemeente is een tiental ijsvogelwanden aangelegd, waaronder in het Oude Hof. IJsvogels gebruiken deze wanden als broedvoorziening. Het onderhoud van de ijsvogelwanden ligt bij de regionale IJsvogelwerkgroep.

Blij met de bij

In 2013 heeft de raad de motie Blij met de Bij aangenomen. Het doel van de motie is bijvriendelijke maatregelen te nemen waardoor Bergen aantrekkelijker wordt voor bijen. Het gaat namelijk slecht met de bijen in Nederland. Een belangrijke oorzaak hiervoor is het gebruik van bestrijdingsmiddelen waar bijen onder te lijden hebben.

In 2015 is een pilot gestart met alternatieve onkruidbestrijdingsmethoden in de kern Bergen. Inmiddels is er landelijke regelgeving die chemische onkruidbestrijding verder aan banden legt. Vanaf 2016 zal de gemeente voor chemische onkruidbestrijding op verhardingen een alternatief moeten hebben.

Van inwoners wordt eveneens gevraagd om hun gebruik van bestrijdingsmiddelen terug te dringen. In 2016 gaan we inwoners hierover actief informeren. Schoolklassen krijgen les over bijen en er worden overige maatregelen genomen om Bergen bijvriendelijker te maken.

Fig. 3: Bergen is blij met de bij

Gedragscode Flora- en faunawet

Wanneer er werkzaamheden plaatsvinden waarbij beschermde planten of dieren worden verstoord, dient een ontheffing te worden aangevraagd van de Flora- en faunawet. Steeds meer gemeenten werken met een gedragscode Flora- en faunawet. Het voordeel van de gedragscode is dat voor een aantal beschermde soorten een ontheffing niet meer nodig is bij werkzaamheden, mits de gedragscode nageleefd wordt. In de gedragscode zijn regels opgenomen die ervoor zorgen dat de natuur minimaal wordt verstoord. Hierbij moet de gemeente er wel rekening houden dat het werken met een gedragscode beperkingen met zich mee brengt. Zo mogen bepaalde werkzaamheden die verstoring kunnen opleveren in een bepaalde deel van het jaar niet meer plaatsvinden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het uitvoeren van baggerwerkzaamheden tijdens de voortplantingsperiode van amfibieën, maaien tijdens het broedseizoen van weidevogels, of om het maaien van bermen met bijzondere planten in het bloeiseizoen.

In de praktijk wordt verstoring van Flora en Fauna al tot een minimum te beperkt. Bermen met beschermde plantensoorten, zoals orchideeën hebben in veel gevallen al een extensief maaibeheer. Ook vindt kap van bomen en bosschages plaats buiten het broedseizoen van vogels, zodat verstoring tijdens het broedseizoen wordt voorkomen.

Wanneer de nieuwe Natuurwetgeving is vastgesteld, wordt onderzocht wat de consequenties zijn van het werken met de gedragscode Flora- en faunawet voor onze gemeente. Hierover wordt afstemming gezocht met de andere BUCH-gemeenten. Naar verwachting gaat de nieuwe Natuurwet in 2015 van kracht.

Wanneer de nieuwe Natuurwet van kracht gaat, neemt de gemeente een besluit over het werken met een gedragscode Flora- en faunawet.

3.7 Voorlichting

De gemeente zal haar inwoners actief informeren over dierenwelzijnszaken. Op de website komt een helder overzicht waar inwoners terecht kunnen met vragen over dierenopvang en andere dierenwelzijnszaken.

De gemeente informeert haar bewoners actief over dierenwelzijnszaken.

Scholen kunnen deelnemen aan het lopende natuur- en milieueducatieprogramma, waarbij schoolklassen onder andere mee kunnen doen aan activiteiten georganiseerd door het IVN.

Vertegenwoordigers van natuur- en dierenwelzijnsorganisaties hebben aangegeven graag in contact te blijven met de gemeente en betrokken te worden bij nieuwbouwprojecten en groenbeheer. De organisaties hebben veel kennis in huis waar de gemeente van kan profiteren.

Fig. 4: Veel belangstelling op de slootjesdag.

H3 Uitwerking

- **Nieuwbouw dierentehuis**

Doel: Het bestaande dierentehuis aan de Bergerweg is sterk verouderd. De Dierenbescherming heeft de wens tot nieuwbouw.

Inhoud: Wanneer nieuwbouw plaatsvindt op de locatie langs de N9, die door de Dierenbescherming voor dit doel is verworven, zal de gemeente zich inzetten om dit initiatief planologisch mogelijk te maken.

Planning: nog onbekend

Kosten: Over een eventuele financiële bijdrage aan de nieuwbouw vindt nadere besluitvorming plaats wanneer er een haalbaar initiatief ligt.

- **Opvang vogels**

Doel: De opvang van vogels op een adequate wijze laten plaatsvinden

Inhoud: Nu de vogelopvang in Heerhugowaard is gesloten, wordt gezocht naar een alternatief.

Planning: 2015

Kosten: nog niet bekend

- **Dierenwelzijn op website**

Doel: Inwoners goed informeren over dierenwelzijn.

Inhoud: Duidelijke informatie op de website over alle zaken die met dierenwelzijn te maken hebben, met o.a. verwijzingen naar dierenopvangorganisaties.

Planning: 2016

Kosten: -

- **Gedragscode Flora- en faunawet**

Doel: Rekening houden met flora en fauna bij onderhoudswerkzaamheden en ruimtelijke ingrepen.

Inhoud: Wanneer de nieuwe Natuurwet van kracht gaat, wordt het werken onder een gedragscode onderzocht.

Planning: 2016

Kosten: opleidingskosten buitendienst. Hier volgt nadere besluitvorming over.

- **Ontmoedigen gebruik roofvogels**

Doel: Aanwezigheid van roofvogels op braderieën e.d. tegengaan.

Inhoud: Bij eigen evenementen worden gebruik van roofvogels niet meer toegestaan.

Planning: 2015 en verder.

Kosten: -

- **Soortgerichte maatregelen**

Doel: maatregelen nemen ter bevordering van de bij en maatregelen nemen om knelpunten in de amfibietrek op te lossen.

Inhoud:

- De inwoners worden aangemoedigd het gebruik van gif te beperken. Voor scholen is een lespakket over bijen ontwikkeld.
- De grootste knelpunten in de amfibietrek zijn het afgelopen decennium verbeterd, doordat in de binnenduinrand amfibietunnels met geleidewanden zijn aangelegd. In samenwerking met het regionaal paddenoverleg worden voor de resterende knelpunten maatregelen uitgewerkt.

Planning: 2015 en verder

Kosten: De educatieve maatregelen ten behoeve van de bij, zijn opgenomen in het NME-programma. De kosten voor het oplossen van knelpunten in de amfibietrek, zoals paddentunnels e.d. worden pas geraamd worden wanneer de maatregelen concreet zijn uitgewerkt.